

(କ) ଆମ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ

ଆମ ଦେଶ ଭାରତ ୨୯ଟି ରାଜ୍ୟ ଓ ୭ଟି କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

ମାନଚିତ୍ରରେ ଆମ ଦେଶର ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଯାଇଅଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

୧. ଓଡ଼ିଶା	୧୫. ଛତିଶଗଡ଼
୨. ବିହାର	୧୬. ମିଜୋରାମ
୩. ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ	୧୭. ମଣିପୁର
୪. ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ	୧୮. ନାଗାଲାଣ୍ଡ
୫. ଆସାମ	୧୯. ମେଘାଳୟ
୬. ସିକିମ୍	୨୦. ତ୍ରିପୁରା
୭. ଅରୁଣାଚଳ ପ୍ରଦେଶ	୨୧. ଜାମ୍ମୁ ଓ କାଶ୍ମୀର
୮. ସୀମାନ୍ତ	୨୨. ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ
୯. କେରଳ	୨୩. ପଞ୍ଜାବ
୧୦. ତାମିଲନାଡୁ	୨୪. ହରିଆନା
୧୧. କର୍ଣ୍ଣାଟକ	୨୫. ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ
୧୨. ମହାରାଷ୍ଟ୍ର	୨୬. ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳ
୧୩. ଗୋଆ	୨୭. ରାଜସ୍ଥାନ
୧୪. ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶ	୨୮. ଗୁଜୁରାଟ
	୨୯. ତେଲେଙ୍ଗାନା

ଆମ ଦେଶର କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :

୧. ଆଣ୍ଡାମାନ ଓ ନିକୋବର ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ	୫. ଲାକ୍ଷାଦ୍ୱୀପ
୨. ଦାଦ୍ରା ଓ ନଗର ହାବେଲୀ	୬. ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼
୩. ପୁଦୁଚେରୀ	୭. ଦିଲ୍ଲୀ (ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଂଚଳ)
୪. ଡାମନ ଓ ଡିଉ	

ଭାରତ : ରାଜନୈତିକ

ମାନଚିତ୍ର ଦେଖି ଲେଖ :

- ◆ ଆମ ଦେଶର ପୂର୍ବ ଭାଗରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି _____
- ◆ ଆମ ଦେଶର ଦକ୍ଷିଣ ଭାଗରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି _____
- ◆ ଆମ ଦେଶର ଉତ୍ତର ଭାଗରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି _____
- ◆ ଆମ ଦେଶର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି _____
- ◆ ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼ ଋଷିପଟେ କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ରହିଛି ? _____
- ◆ ପୁଦୁଚେରୀକୁ ଲାଗି କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ଅଛି ? _____
- ◆ ଭାରତର ଦକ୍ଷିଣରେ କେଉଁ ମହାସାଗର ଅଛି ? _____
- ◆ ଡାମନ, ଜିଉ କେଉଁ ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗି ରହିଛି ? _____
- ◆ ଆଣ୍ଡାମାନ, ନିକୋବର କେଉଁ ସାଗରରେ ଅବସ୍ଥିତ ? _____

❖ ଭାରତ ମାନଚିତ୍ର ଦେଖି ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ରାଜଧାନୀଗୁଡ଼ିକର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

(ଗ) ପ୍ରାକୃତିକ ଗଠନ ଓ ଜଳବାୟୁ

ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ଭୂମିରୂପ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର । ଏହି ଭୂମିରୂପ ଅନୁଯାୟୀ ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ ତିନୋଟି ପ୍ରାକୃତିକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଯଥା - (୧) ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ, (୨) ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ, (୩) ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳ

ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ

ମୟୂରଭଞ୍ଜ, କୋରାପୁଟ ଓ ରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟ ଭାଗରେ ଥିବା କେତେକ ଜିଲାର ପାହାଡ଼ିଆ ଭୂମି ଓ ପର୍ବତକୁ ନେଇ ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଗଠିତ । ପର୍ବତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୋରାପୁଟ ଜିଲାର ଦେଓମାଳି ଓଡ଼ିଶାର ଉଚ୍ଚତମ ପର୍ବତ ।

ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ

ଓଡ଼ିଶାର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚ ଭୂମିକୁ ନେଇ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ଏହି ଅଞ୍ଚଳ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବରୁ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଆଡ଼କୁ ଗଡ଼ାଣିଆ । ଏହି ଅଂଚଳର ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ମଧ୍ୟ ରହିଅଛି ।

ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳ

ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲାମାନଙ୍କରେ ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ମାଟି ଅଧିକ ଉର୍ବର ହେତୁ ଏଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଫସଲ ଚାଷ କରାଯାଏ ।

ଜଳବାୟୁ

ଆମ ରାଜ୍ୟର ସମୁଦ୍ରକୂଳିଆ ଅଂଚଳର ଜଳବାୟୁ ଅଧିକ ଗରମ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଥଣ୍ଡା ନୁହେଁ । କାରଣ ସମୁଦ୍ରର ପ୍ରଭାବ ଏହି ଅଂଚଳରେ ପଡ଼ିଥାଏ; କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ଜଳବାୟୁର ଆର୍ଦ୍ରତା ବେଶୀ । ମାଳ ଅଂଚଳରେ ଖରାଦିନେ ଅଧିକ ଗରମ ଓ ଶୀତଦିନେ ଅଧିକ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ । ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଂଚଳରେ ଖରାଦିନେ କମ୍ ଗରମ ଓ ଶୀତଦିନେ ଅଧିକ ଥଣ୍ଡା ଲାଗେ । ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳର ଜଳବାୟୁ ସାଧାରଣତଃ ଶୁଷ୍କ । ମୌସୁମୀ ବାୟୁ ପ୍ରବାହରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ବର୍ଷା । ଆମ ସ୍ଥ ହୋଇଥାଏ । ସବୁ ଅଂଚଳରେ ବର୍ଷା ସମାନ ହୁଏ ନାହିଁ । ସାଧାରଣତଃ କମ୍ ବର୍ଷା ହେଉଥିବା ଅଂଚଳରେ ମରୁଡ଼ି ହୋଇଥାଏ ।

ତୁମ ଅଞ୍ଚଳର ଜଳବାୟୁ କିପରି ତଳ କୋଠରୀ ପୂରଣ କର । ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ପିତାମାତା ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କଠାରୁ ପଚାରି ବୁଝି ଲେଖ ।

ତୁମ ଅଞ୍ଚଳ (ଜିଲା)ର ନାମ : _____

ଜଳବାୟୁ	ବେଶୀହୁଏ	କମ୍ ହୁଏ	ଆଦୌ ହୁଏନାହିଁ
ବର୍ଷା			
ଗରମ			
ଶୀତ			

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

କ) ଆମ ଦେଶରେ _____ ଟି ରାଜ୍ୟ ଅଛି । (୨୫, ୨୭, ୨୮, ୩୦)

ଖ) ଆମ ଦେଶରେ _____ ଟି କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ ଅଛି । (୫, ୭, ୯, ୧୧)

୨. କୋଠରୀ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳର ନାମ ବାଛି ପାଖ କୋଠରୀରେ ଲେଖ ।

ଓଡ଼ିଶା, ଦିଲ୍ଲୀ, ହରିଆନା, ଲାକ୍ଷାଦ୍ୱୀପ, ଗୋଆ,
ଆଣ୍ଡାମାନ ଓ ନିକୋବର ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ, ମେଘାଳୟ,
ତାମିଲ ଓଡ଼ିଶ, ମଣିପୁର, ଦାଦ୍ରା ଓ ନଗର ହାବେଲି,
ଚଣ୍ଡୀଗଡ଼, କେରଳ, ପୁଦୁଚେରୀ, ଛତିଶଗଡ଼

୩. ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

- କ) ଆମ ରାଜ୍ୟ ଭାରତର କେଉଁ ଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ?
- ଖ) ଆମ ରାଜ୍ୟକୁ ଲାଗି କେଉଁ କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ଅଛି ?
- ଗ) ଓଡ଼ିଶା କେତୋଟି ପ୍ରାକୃତିକ ବିଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ କ'ଣ ?
- ଘ) ଓଡ଼ିଶାର ଉଚ୍ଚତମ ପର୍ବତ କିଏ ?
- ଙ) ଆମ ରାଜ୍ୟର କେଉଁ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ବେଶି ଗରମ ଓ ବେଶି ଶୀତ ହୁଏ ?
- ଚ) ତୁମ ଗାଁ / ସହରର ଜଳବାୟୁ କିପରି ?
- ଛ) ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳ ଜିଲ୍ଲା ଗୁଡ଼ିକର ନାମ କଣ ?
- ଜ) ଓଡ଼ିଶାର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗରେ କେଉଁ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲା ଅଛି ?

୪. ତଳେ ଲେଖା ଯାଇଥିବା ଉକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଘରେ ରଖ ।

ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ

ମାଳ ଅଞ୍ଚଳ

- * ଅତ୍ୟଧିକ ଥଣ୍ଡା ବା ଗରମ ହୁଏ ନାହିଁ
- * ବହୁତ ଗରମ ହୁଏ
- * ସମୁଦ୍ରର ପ୍ରଭାବ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ
- * କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ ଭଲ ହୁଏ
- * ଭୂମି ଟାଙ୍ଗରା
- * ଉଚ୍ଚ ପାହାଡ଼ ଦେଖାଯାଏ
- * ଭୂମି ସମତଳ

ସମତଳ ଅଞ୍ଚଳ

(ଘ) ଆମ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ

ନଦୀ, ପାହାଡ଼, ପର୍ବତ, ଜଙ୍ଗଲ, ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ, ଜମି, ଧାନ, ଗହଳ, ସୁନା, ରୂପା, ଟଙ୍କା ପଇସା ଇତ୍ୟାଦି ଆମର ସମ୍ପଦ । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଆମକୁ ମାଟି, ଜଳ, ଗଛଜାତୀ, ଜୀବଜନ୍ତୁ, ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଆଦି ପ୍ରକୃତିରୁ ମିଳିଥାଏ । ତେଣୁ ପ୍ରକୃତିରୁ ମିଳୁଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ କୁହାଯାଏ ।

ଏହିଭଳି ତୁମ ଗାଁରେ, ଜିଲ୍ଲାରେ ଓ ରାଜ୍ୟରେ କି କି ସମ୍ପଦ ଅଛି ଓ ସେହି ସମ୍ପଦଗୁଡ଼ିକୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର କଲେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରିବ, ଆସ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀରେ ଲେଖିବା ।

ସମ୍ପଦର ନାମ	କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବା
ମୃତ୍ତିକା	ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଗଛ କରି ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିବା, ଇଟା ଗଢ଼ି ଘର ତିଆରି କରିବା, ରାସ୍ତା ଘାଟରେ ଥିବା ଖାଲଜିପକୁ ମାଟି ପକାଇ ସମାନ କରିବା, ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପାତ୍ର ଯଥା - ହାଣ୍ଡି, ମାଠିଆ ଗଢ଼ି ଓ ଏହାକୁ ବିକ୍ରି କରି ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ।
ପଶୁ	
ଜଙ୍ଗଲ	
ଜଳ	
ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ	
କ) ଲୁହା	
ଖ) କୋଇଲା	

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ, ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ମଧ୍ୟରୁ କେତୋଟି ପ୍ରଧାନ ସମ୍ପଦ ହେଉଛି - ମୃତ୍ତିକା ସମ୍ପଦ, ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ, ଜଳ ସମ୍ପଦ, ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦ, ପଶୁ ସମ୍ପଦ ଓ ମାନବ ସମ୍ପଦ । ଆସ, ଏଗୁଡ଼ିକ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ କେଉଁଠାରେ ମିଳେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ କି କାମରେ ଲାଗେ ଜାଣିବା ।

୧) ମୃତ୍ତିକା ସମ୍ପଦ

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମାଟି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ସମୁଦ୍ର କୂଳିଆ ମାଟିରେ ବାଲିର ପରିମାଣ ଅଧିକ ଥାଏ । ଏଥିରେ ଫସଲ ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହାକୁ ବାଲିଆମାଟି କୁହାଯାଏ । ସମତଳ ଅଂଚଳର ମାଟିରେ ବାଲି ଓ ପତ୍ତୁ ମିଶିକରି ଥାଏ । ଏହିମାଟି ବହୁତ ଉର୍ବର । ଏଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଫସଲ ଭଲ ହୋଇଥାଏ । କେତେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ମାଙ୍କଡ଼ା ପଥର ମିଳେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଘର ତିଆରିରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ । ଆଉ କେତେକ ଅଂଚଳରେ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ମାଟି ଓ କଳାମାଟି ଦେଖାଯାଏ । କଳାମାଟି ଉର୍ବର ଓ ଋଷ ଉପଯୋଗୀ । ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ମାଟି ଉର୍ବର ନୁହେଁ, ତେଣୁ ଋଷ ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ । ଲାଲ ମାଟିରେ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଋଷ ହୁଏ ନାହିଁ ।

- ତୁମ ଅଞ୍ଚଳର ମାଟିକୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ କି କି ରଙ୍ଗର ଲେଖ ।
- ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଉ କେଉଁ କେଉଁ ପଥର ମିଳେ ଲେଖ ।

ଆମ ରାଜ୍ୟର ମାଟିକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଉଚିତ । ନହେଲେ ମାଟି ଧୋଇ ହୋଇଯିବ ଓ ପ୍ରତୃଷ୍ଟିତ ହେବ । ଫଳରେ ମାଟିର ପରିମାଣ କମିଯିବ ଓ ମାଟିର ଉର୍ବରତା ହ୍ରାସ ପାଇବ । ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ ରୋକିବା ପାଇଁ ଆମେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଗଛଲତା ଲଗାଇବା । ଏହା ପ୍ରତୃଷ୍ଟିତ ନହେବା ପାଇଁ ଜରି ଓ ଏଥିରେ ମିଶୁନଥିବା ପଦାର୍ଥକୁ ମାଟିରେ ପକାଇବା ନାହିଁ ।

ତୁମେ ଜାଣ କି ?

ଏକ ସେଣ୍ଟିମିଟର ମୃତ୍ତିକା ଗଠନ ପାଇଁ ଶହ ଶହ ବର୍ଷ ଲାଗିଥାଏ ।

୨) ଜଳ ସମ୍ପଦ

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଅଂଶୁପା ଓ ଚିଲିକା ହ୍ରଦ ଅଛି । ଅଂଶୁପାର ଜଳ ମଧୁର । ଏହା କଟକ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଚିଲିକାର ଜଳ ଲୁଣିଆ । କାରଣ ଏହା ସମୁଦ୍ର ସହ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହା ପୁରୀ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଓ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାକୁ ଲାଗି ରହିଛି ।

ଜଳ ହେଉଛି ଆମର ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ । ଜଳ ବିନା ଜୀବଜଗତ ବଞ୍ଚିପାରେ ନାହିଁ । ଜଳକୁ ଆମେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇଥାଉ । **ତେଣୁ ଆମେ ଜଳକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ନାହିଁ ।**

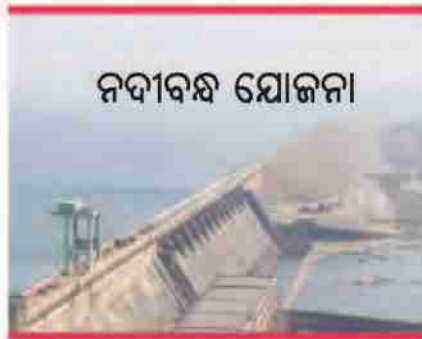
ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ମହାନଦୀ, ଲବ୍ଧ, ବିରୂପା, କାଠଯୋଡ଼ି, ତେଲ, ହାତୀ, ଅଙ୍ଗ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ, ରକ୍ଷିକୁଲ୍ୟା, ବୁଢ଼ାବଳଙ୍ଗ, ଜନ୍ତାବତୀ, କୋଲାବ, ମାଛକୁଣ୍ଡ, ବଂଶଧାରା, ଶଙ୍ଖ, ଦୟା, ଭାର୍ଗବୀ, କୁଶଭଦ୍ରା, ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା, ସାଳନ୍ଦୀ, ନାଗାବଳୀ, ବୈତରଣୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ନଦୀ ବହି ଯାଇଅଛି ।

- ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଯଦି ତୁମ ଅଂଚଳରେ କୌଣସି ନଦୀ ବହି ଯାଇଅଛି, ତା'ର ନାମ ଲେଖ—

ମହାନଦୀ ଓଡ଼ିଶାର ଦୀର୍ଘତମ ନଦୀ । ଅଧିକାଂଶ ନଦୀ ବଙ୍ଗୋପସାଗରରେ ପଡ଼ିଛି । ତଥାପି ସମୟ ସମୟରେ ଜଳର ଉଚ୍ଚତ ଅଭାବ ଦେଖାଯାଏ । କାରଣ-ରାଜ୍ୟର ସବୁ ଅଂଚଳରେ ବର୍ଷା ସମାନ ପରିମାଣରେ ହୁଏ ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଜାଗାରେ ଜଳର ଅଭାବ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ନଦୀବନ୍ଧ ଆମର କେଉଁ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗୁଛି ଆସ ଜାଣିବା ।

ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା

କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଜଳସେଚନ
ଜଳଯୋଗାଣ
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ
ବନ୍ୟା ଓ ମରୁଡ଼ିରୁ ରକ୍ଷା
ମାଛରକ୍ଷ

- ମହାନଦୀରେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ହୀରାକୁଦଠାରେ ବନ୍ଧ ତିଆରି କରି ଜଳକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖାଯାଇଅଛି । ଏହା ପୃଥିବୀର ଦୀର୍ଘତମ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା । ଏହାଛଡ଼ା ରେଙ୍ଗାଳି, ଇନ୍ଦ୍ରାବତୀ, ପୋଟେରୁ ଆଦି ଅନେକ ନଦୀବନ୍ଧ ଯୋଜନା ଓଡ଼ିଶାରେ ଅଛି । ମାଟିତଳେ ମଧ୍ୟ ଜଳ ଅଛି । ଏହାକୁ କୂପ ବା ନଳକୂପ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାହାର କରି ଆମେ ବିଭିନ୍ନ କାମରେ ଲଗାଇଥାଉ । ଆମେ ଆମ ଜଳସଂପଦର ସୁବିନିଯୋଗ କଲେ ଜଳାଭାବ ଦେଖାଯିବ ନାହିଁ ।

୩) ଜଙ୍ଗଲ ସମ୍ପଦ

ଜଙ୍ଗଲ ଏକ ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ । ଆମ ରାଜ୍ୟର ପାର୍ବତ୍ୟ ଓ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଜଙ୍ଗଲରେ ଶାଳ, ପିଆଶାଳ, ଶିଶୁ, କୁରୁମ୍ବ, ଅସନ, ଗମ୍ଭାରୀ, ମହୁଳ, ଶାଗୁଆନ, ବାଉଁଶ, ବେତ ଆଦି ଗଛ ଦେଖାଯାଏ । ରାଜ୍ୟ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଝାଉଁଶ ଓ ହେତାଳ ବଣ ଦେଖାଯାଏ । ଆମେ ଜଙ୍ଗଲରୁ ନିତି ଦିନିଆ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନେକ ଜିନିଷ ପାଇଥାଉ । ତଳେ ଗୋଲେଇରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକରୁ ଆମେ ଯେଉଁ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜଙ୍ଗଲରୁ ପାଉଛେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଛି ତଳେ ଖାଲି କୋଠରୀରେ ଲେଖ ।

ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥମାନ ତିଆରି କରି ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥାଏ । ଫଳରେ ଆମର ତଥା ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନତି ହୋଇଥାଏ । ଆମେ ଘର ତିଆରି ପାଇଁ ବାଉଁଶ ଓ କାଠ, ଗୃହ ଉପକରଣ ପାଇଁ କାଠ, କେନ୍ଦୁପତ୍ରରୁ ବିଡ଼ି, ସବାଇ ଘାସରୁ ଦଉଡ଼ି ଓ କାଗଜ, ଟୋଲ, ପୋଲାଙ୍ଗ ଓ ଶାଳ ମାଞ୍ଜିରୁ ତେଲ ବାହାର କରି ବିକ୍ରି କରିଥାଉ ।

ଜଙ୍ଗଲରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟ, ଫଳ, ମୂଳ ମଧ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥାଏ । ବାୟୁରେ ଅମ୍ଳଜାନ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ଜଙ୍ଗଲ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଜଙ୍ଗଲ ଯୋଗୁ ବର୍ଷା ହୋଇଥାଏ । ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷଣ ଓ ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟକୁ ଜଙ୍ଗଲ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ । ସେଥିପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି ଓ ସୁରକ୍ଷା ହେଉଛି ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । **ଗଛକଟା ବନ୍ଦ କରିବା, ଜଙ୍ଗଲରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଲଗାଇବା, ଟାଙ୍ଗରା ଭୂମିରେ ଗଛ ଲଗାଇ ନୂଆ ଜଙ୍ଗଲ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଆମର ପ୍ରଧାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।** ଜଙ୍ଗଲ ରହିଲେ ବର୍ଷା ହେବ ଓ ମରୁଭୂମିରୁ ରକ୍ଷା ମିଳିବ । ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସାୟ ଯୋଜନା, ବନମହୋତ୍ସବ ଓ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ଵାରା ବୃକ୍ଷ ସମ୍ପଦର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଛି ।

- ଆମେ ଜଙ୍ଗଲ ସୁରକ୍ଷା କିପରି କରିବା ?
- ୧. ଗଛ କାଟିବା ନାହିଁ ।
- ୨. ଜଙ୍ଗଲକୁ ନିଆଁ ଲାଗିବାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ।
- ୩. ଜଙ୍ଗଲର ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ।
- ୪. ଲାଠର ବ୍ୟବହାର କମାଇବା ।

୪. ପଶୁ ସମ୍ପଦ

ଗାଈଗୋରୁ, ଛେଳି, ମେଣ୍ଟା, ଘୁଷୁରୀ, ମଇଁଷି ଆଦି ଆମର ଅନେକ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆମେ ବହୁତ ଉପକାର ପାଇଥାଉ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଆମର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସଂପଦ । ସେହିପରି ବାଘ, ଭାଲୁ, ହାତୀ, ହରିଣ, ସମ୍ବର, ଠେକୁଆ ଆଦି ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ହେଉଛନ୍ତି ଆମର ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦ ।

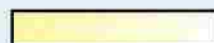
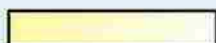
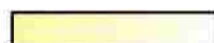
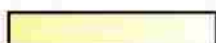
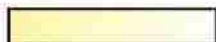
ମୟୂର, ବାଜପକ୍ଷୀ, କୋଟିଲାଖାଇ, ଶୁଆ, ଶାରୀ ଆଦି ପକ୍ଷୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଆମର ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦ । ଏମାନେ ଆମର ବହୁ ଉପକାର କରିଥାନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀ ଆମ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

ଏହିପରି ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଉପକାରୀ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ତାଲିକା କର ।

ପଶୁଙ୍କ ନାମ	ପକ୍ଷୀଙ୍କ ନାମ

- ଲୋକମାନେ ଶିକାର କରିବା ଦ୍ୱାରା ଜଙ୍ଗଲର ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଧୀରେ ଧୀରେ କମିଯାଉଛି । ଫଳରେ ପରିବେଶ ନଷ୍ଟ ହେଉଛି । ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ଶିକାର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷେଧ କରାଯାଇଛି । **ବରଫ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଶିକାର କରିବା ବା ସେମାନଙ୍କୁ ଆଣି ବିକ୍ରୟରେ ରଖିବା ଏକ ବ୍ୟବସାୟ ଅପରାଧ ।**
- ତଳ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖି କେଉଁ ପ୍ରାଣୀ କେଉଁ ସଂରକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅଛନ୍ତି ଖାଲିଘରେ ଲେଖ ।

୫. ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ

ଆମ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ମାଟି ତଳେ ବହୁ ପରିମାଣରେ ଲୁହାପଥର, କ୍ରୋମାଇଟ୍, ବକ୍ସାଇଟ୍, ମାଙ୍ଗାନିଜ୍, କୋଇଲା, ଅଗ୍ନି, ଚୂନପଥର ପ୍ରଭୃତି ରହିଛି । ଏହି ସବୁ ସଂପଦ ଖଣିରୁ ମିଳୁଥିବାରୁ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଖଣିଜ ସଂପଦ କୁହାଯାଏ ।

ଲୁହା, ଆଲୁମିନିୟମ୍, ତମ୍ବା, ସୁନା ଇତ୍ୟାଦି ଧାତୁ ସିଧାସଳଖ ମାଟିତଳୁ ବାହାରି ନଥାଏ । ଏଥିରେ ଅନେକ ଅଦରକାରୀ ଜିନିଷ ମିଶି ଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ସେହି ଅଦରକାରୀ ଜିନିଷକୁ ବାହାର କରି ଦିଆଯାଏ । ଦରକାରୀ ଜିନିଷରୁ ବିଭିନ୍ନ ସାମଗ୍ରୀ ତିଆରି କରାଯାଇ ବିକ୍ରି କରାଯାଇ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ନିମ୍ନରେ କେତୋଟି ଜିନିଷର ନାମ ଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ଜିନିଷଟି କେଉଁ ପଦାର୍ଥରୁ ତିଆରି ହୋଇଛି ଥାଏ ଲେଖିବା ।

ଜିନିଷର ନାମ	କେଉଁ ପଦାର୍ଥରୁ ତିଆରି
ଟାଙ୍ଗିଆ	ଲୁହା
ଡେକର୍	
ବିଜୁଳି ତାର	
ପେନ୍‌ସିଲ୍ ମୁନ	

ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଏକ ସାମିତ ସମ୍ପଦ । ଏଣୁ ଏହାକୁ ଜରି ରଖି ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଖଣିରୁ କାଢ଼ିବା ଭରିବ । ନହେଲେ ଦିନ ଆସିବ ଯେତେବେଳେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯିବ ।

ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥର ନାମ	ଜିଲା / ସ୍ଥାନର ନାମ
ଲୁହାପଥର	କେନ୍ଦୁଝର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ଯାଜପୁର
ବକ୍ସାଇଟ୍	କୋରାପୁଟ, ବଲାଙ୍ଗୀର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, କଳାହାଣ୍ଡି, ନୂଆପଡ଼ା, ରାୟଗଡ଼ା
ଚୂନପଥର	କୋରାପୁଟ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, କଳାହାଣ୍ଡି
ଗ୍ରାଫାଇଟ୍	କୋରାପୁଟ, ବଲାଙ୍ଗୀର, କଳାହାଣ୍ଡି, ନୂଆପଡ଼ା, ରାୟଗଡ଼ା
ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ପଥର	ବଲାଙ୍ଗୀର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, କେନ୍ଦୁଝର, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ନୂଆପଡ଼ା, ରାୟଗଡ଼ା
କୋଇଲା	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ଅନୁଗୁଳ
କ୍ରୋମାଇଟ୍	କେନ୍ଦୁଝର, ଯାଜପୁର

A vertical collage of seven images representing Indian architecture and culture. From top to bottom: a view of the Golden Temple in Amritsar; the Taj Mahal at night; the Gopuram of the Angkor Wat temple complex; the Gateway of India in Mumbai; the Lotus Temple in Chandigarh; the Taj Mahal in Agra; and a portrait of a man in traditional orange Indian attire.

ଅଭ୍ୟାସ

This image shows a blank, cream-colored page, likely a flyleaf or separator page from an old book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and faint vertical creases, particularly a prominent one down the center. There is no text or other markings on the page.

୨. ଜଳ ଓ ଖଣିଜ ସମ୍ପଦକୁ ଜରି ରଖି ବ୍ୟବହାର ନ କଲେ କ'ଣ ହେବ ?

୩. ଆମ ରାଜ୍ୟର ପାର୍ବତ୍ୟ ଓ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳରେ କେଉଁ କେଉଁ ଗଛ ଥାଏ ଓ ତାକୁ ଆମେ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ ତଳ କୋଠାରେ ଲେଖ ।

ପାର୍ବତ୍ୟ ଓ ମାଳ ଅଞ୍ଚଳରେ	କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ ?
ଶାଳଗଛ	ଶାଳଗଛକୁ ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ । ଶାଳ ମଞ୍ଜିରୁ ତେଲ ବାହାର କରି ବ୍ୟବହାର କରୁ ।

୪. ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟରୁ କ'ଣ ତିଆରି ହୁଏ ତଳ କୋଠାରେ ଲେଖ ।

ଜଙ୍ଗଲ ଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ	କ'ଣ ତିଆରି ହୁଏ ?
କାଠ	
ବାଉଁଶ	
ସବାଇଘାସ	
କେନ୍ଦୁପତ୍ର	
ପାଲୁଅ	
ଲାଖ	
ମହୁଳଫୁଲ	

୫. ତୁମ ରାଜ୍ୟର ପଶୁ ସମ୍ପଦର ଗୋଟିଏ ତାଲିକା କର ।

ଜଙ୍ଗଲରେ ରହୁଥିବା
ଜଳରେ ରହୁଥିବା
ଘରେ ରହୁଥିବା

୬. କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବା ?

ଜିଲ୍ଲାର ନାମ (ପରସ୍ତ ଲେଖ)

- ଶିମିଳିପାଳ ଜୈବ ମଣ୍ଡଳ
- ଚନ୍ଦ୍ରକା ଅଭୟାରଣ୍ୟ
- ଭିତର କନିକା ସଂରକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର
- ଟିକରପଡ଼ା ସଂରକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର
- ଗହୀରମଥା ଅଭୟାରଣ୍ୟ
- ସାତପଡ଼ା ସଂରକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର

୭. ଜଙ୍ଗଲ ଦ୍ଵାରା ଆମ ରାଜ୍ୟର କ'ଣ ଉନ୍ନତି ହେଉଛି ଲେଖ ।

୮. ଆମେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ପଶୁ ସମ୍ପଦର ସୁରକ୍ଷା କରିବା କାହିଁକି ?

୯. ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

କ) କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଲୁହାପଥର ମିଳେ ?

ଖ) ଆମ ରାଜ୍ୟରେ କେଉଁ କେଉଁ ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ମିଳେ ?

୧୦. ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ ଉତ୍ତର ବାଛି ଲେଖ ?

କ) କେଉଁଟି ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ମିଳେ ନାହିଁ ?

(ଲୁହା, ତମ୍ବା, ବକ୍ସାଇଟ୍, ଅଭ୍ର)

ଖ) କେଉଁଟି ଖଣିଜ ସମ୍ପଦ ନୁହେଁ ?

(କୋଇଲା, ଲୁହାପଥର, ଚୂନପଥର, ବିଦ୍ୟୁତଶକ୍ତି)

(ଡ) ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ବୃତ୍ତି, କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଶିଳ୍ପ

୧. ଆମ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଫସଲ

ଜମିରେ କି କି ଫସଲ ହୁଏ, ଆସ ତା'ର ତାଲିକା କରିବା ।

ଧାନ ଆମର ପ୍ରଧାନ ଫସଲ । ଧାନଚାଷ ପାଇଁ ସମତଳ ଭୂମି, ଉର୍ବର ମାଟି ଓ ପାଣିର ସୁବିଧା ଆବଶ୍ୟକ । ଉପକୂଳ ଅଂଚଳରେ ଏହିସବୁ ସୁବିଧା ଥିବାରୁ ଏଠାରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ଧାନଚାଷ ହୁଏ ।

- କେଉଁ ଜିଲାଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣର ଧାନଚାଷ ହୁଏ ଲେଖ ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପନିପରିବା ଯଥା ଆଳୁ, ବାଇଗଣ, କୋବି, ଜହ୍ନି, ଭେଣ୍ଡି, କାଙ୍କଡ଼, ବିଲାତି ବାଇଗଣ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରାୟ ସବୁ ଜିଲାରେ ଗଷ୍ଟି କରାଯାଏ ।

ଆମ ରାଜ୍ୟର ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ବା ଜିଲାଗୁଡ଼ିକ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ତାହାକୁ ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ କୁହାଯାଏ । ଯଥା - କେନ୍ଦୁପଡ଼ା, ଜଗତସିଂହପୁର, ପୁରୀ, ଗଞ୍ଜାମ, ଭଦ୍ରକ ଓ ବାଲେଶ୍ଵର ।

ଗହମ, ମକା, ବାଜରା ଓ ମାଣ୍ଡିଆ ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ଜିଲାରେ ଗଷ୍ଟି କରାଯାଏ । ମକା, ବାଜରା ଓ ମାଣ୍ଡିଆ ଗଷ୍ଟି ମାଳ ଅଂଚଳରେ ଅଧିକ ହୁଏ ।

- **ଶସ୍ୟଜାତୀୟ ଫସଲ -** ଆମେ ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟରୂପେ ଧାନ, ଗହମ, ବାଜରା ଇତ୍ୟାଦି ଫସଲକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ । ସେସବୁକୁ ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ଫସଲ କୁହାଯାଏ ।
- **ତାଳି ଜାତୀୟ ଫସଲ -** ଯେଉଁ ଫସଲକୁ ଆମେ ତାଳି ରୂପରେ ବ୍ୟବହାର କରି ଖାଉ, ତାକୁ ତାଳି ଜାତୀୟ ଫସଲ କୁହାଯାଏ ।
- **ତୈଳବାଜ -** ଯେଉଁ ଫସଲରୁ ତେଲ ବାହାର କରାଯାଇଥାଏ, ତାକୁ ତୈଳବାଜ କୁହାଯାଏ ।
- **ଅର୍ଥକରୀ ଫସଲ -** ଯେଉଁ ଫସଲକୁ ସାଧାରଣତଃ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଏ, ତାହାକୁ ଅର୍ଥକରୀ ଶସ୍ୟ ଜାତୀୟ ଫସଲ କୁହାଯାଏ ।

ଲେଖ ।

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫସଲ ମଧ୍ୟରୁ ଡାଲି ଜାତୀୟ, ତୈଳବାଜ, ଅର୍ଥକାରୀ ଫସଲଗୁଡ଼ିକୁ ବାଛି ଅଲଗା

ମୁଗ, ନଡ଼ିଆ, ବିରି, କୋଳଥ, ଝୋଟ, ଆଖୁ, ରାଶି, ହଳଦୀ, ଜଡ଼ା,
ହରଡ଼, ଚିନାବାଦାମ, ବୁଟ, କାନ୍ଥୁଲ, ଲଙ୍କାଆମ୍ବ, ସୋରିଷ, ଧାନ, ଗହମ

ଡାଲି ଜାତୀୟ	ତୈଳବାଜ	ଅର୍ଥକାରୀ ଫସଲ	ଶସ୍ୟଜାତୀୟ

ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କେତେକ ଫସଲ ଆମ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ଚାଷ କରାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଜଳବାୟୁ, ବର୍ଷା ଓ ମାଟି ଅନୁଯାୟୀ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ବହୁତ ପରିମାଣରେ ତ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ କମ୍ ପରିମାଣରେ ଉଷ ହୁଏ ।

ତୁମ ଜିଲ୍ଲାରେ କେଉଁ ଫସଲ କରାଯାଏ, ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ଉଷ ହେଉଥିବା ଫସଲର ନାମ

୨. ବୃତ୍ତି

ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ଲୋକ କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । କେତେକ ଲୋକ ଜଙ୍ଗଲରୁ ବିଭିନ୍ନ ଜଙ୍ଗଲଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରି ଚଳିଥାନ୍ତି । ଆଉ କେତେକ ମାଟି ତଳୁ ଖଣିଜଦ୍ରବ୍ୟ ବାହାର କରି କାମ କରନ୍ତି । ଅନେକ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ମାଛ ଧରି ଘେଟ ପୋଷନ୍ତି ।

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା ଛୋଟ ବଡ଼ ଅନେକ କଳକାରଖାନା ଅଛି । ସେଥିରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ଲୋକ କୁଶଳୀ କାରିଗର ରୂପେ କାମ କରିଥାନ୍ତି । କେହି କେହି ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସାୟ କରି ଘେଟ ପୋଷନ୍ତି ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ କେତେକ ଲୋକ ଲୁଗା ବୁଣିବା, ରୂପାର ତାରକସି କାମ କରିବା, ଶିଙ୍ଗକାମ କରିବା, ପିତ୍ତଳ ବାସନ ତିଆରି କରିବା, ମସିଣା ବୁଣିବା, ଚାନ୍ଦୁଆ ତିଆରି କରିବା ଆଦି କାମ କରିଥାନ୍ତି ।

ତୁମେ ଜାଣିଥିବା ଆଉ କେଉଁ କେଉଁ କାମ କରି ଲୋକମାନେ ଯେତେ ଯୋଷାନ୍ତି ଲେଖ ।

କେତେକ ଲୋକ ଆମ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ସଂସ୍ଥାରେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି ।

୩. ଶିଳ୍ପ

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚୁର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଥିବାରୁ ବିଭିନ୍ନ ଅଂଚଳରେ ଅନେକ ଛୋଟ ବଡ଼ କଳକାରଖାନା ଗଢ଼ି ଉଠିଛି । ତୁମେ ଜାଣିଥିବା କେତେକ କଳକାରଖାନାର ନାମ ତାଲିକା କର ।

କଳକାରଖାନା ମଧ୍ୟରୁ ରାଉରକେଲାରେ ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା, ଦାମନଯୋଡ଼ି ଓ ଅନୁଗୁଳରେ ଆଲୁମିନିୟମ୍ କାରଖାନା, ରାଜଗଞ୍ଜପୁର ଓ ବରଗଡ଼ରେ ସିମେଣ୍ଟ କାରଖାନା ଏବଂ ପାରାଦ୍ୱୀପଠାରେ ସାର କାରଖାନା ଅଛି । ଜୟପୁର, ବାଲେଶ୍ୱର ଓ ରାୟଗଡ଼ାଠାରେ କାଗଜ କଳ ଅଛି । ବରଗଡ଼, ଢେଙ୍କାନାଳ, ନୟାଗଡ଼, ବଡ଼ମ୍ବା, ରାୟଗଡ଼ା ଓ ଆସ୍କାଠାରେ ଚିନିକଳ ରହିଅଛି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଖାନା ମଧ୍ୟରୁ ସୁନାବେଡ଼ାର ମିର୍ଚ୍ଚ ବିମାନ ତିଆରି କାରଖାନା ଓ ମଞ୍ଜେଶ୍ୱରର ରେଳଡ଼ବା ମରାମତି କାରଖାନା ପ୍ରଧାନ । ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାର ସରଞ୍ଜିତଳାରେ ଗୋଳାବାରୁଦ ତିଆରି କାରଖାନା ଅଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାର ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳରେ ଅନେକ ଛୋଟ ବଡ଼ ଶିଳ୍ପକାରଖାନା ଗଢ଼ି ଉଠିଛି । କଳିଙ୍ଗନଗର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ବଡ଼ବିଲ, ଯୋଡ଼ା, ମଙ୍ଗୁଳି, ଢେଙ୍କାନାଳ, ଆଠଗଡ଼ରେ ଲୌହ ଇସ୍ପାତ ଶିଳ୍ପ, ଚୌଦ୍ୱାରରେ ଚାର୍ଜକ୍ରୋମ, ଯାଜପୁରରୋଡ଼ରେ ଫେରୋକ୍ରୋମ, ଢେଙ୍କାନାଳ ଓ ବାଲେଶ୍ୱରରେ ଟାୟାର କାରଖାନା ଅଛି । ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଉ କେଉଁ ସବୁ ଶିଳ୍ପ ଯଦି ଅଛି ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

ଇସାତ କାରଖାନା

ଆଲୁମିନିୟମ୍ କାରଖାନା

ହସ୍ତଶିଳ୍ପ

ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅନେକ ହସ୍ତଶିଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ର ରହିଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କଟକର ତାରକସି କାମ, ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାର ଶିଙ୍ଗକାମ, ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାରେ ନାଲଗିରିର ପଥର ବାସନ, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ପିପିଲିର ଚାନ୍ଦୁଆ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ପାଟ, ବାଲକାଟି, ଭଟ୍ଟିମୁଣ୍ଡା, ଓ ଭୁବନର କଂସାବାସନ, ସୋନପୁର, ସମ୍ବଲପୁର, ବରଗଡ଼ ଓ ଆଠଗଡ଼ର ମାଣିଆବନ୍ଧ

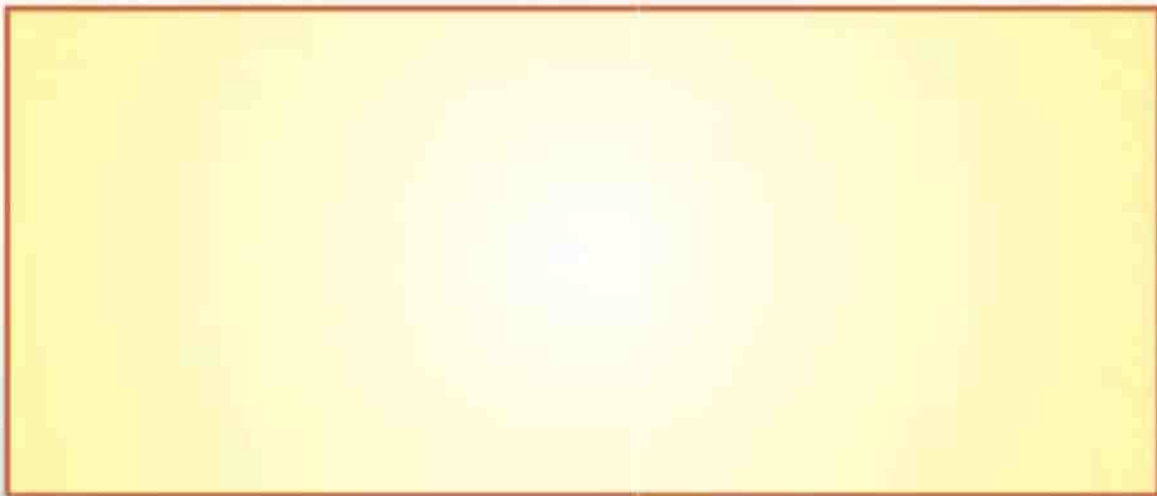

ତନ୍ତବୁଣା ଲୁଗା

ତନ୍ତବୁଣା ଲୁଗା, ମୟୂରଭଞ୍ଜର ସବାଇଗାସରୁ ତିଆରି ଜିନିଷ ଆଦି ପ୍ରଧାନ । ଓଡ଼ିଶାର ହାତ ତିଆରି ଜିନିଷ ଦେଶ ବିଦେଶରେ ଅଧିକ ଆଦର ଲାଭ କରିଛି ।

ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ କିଛି ହସ୍ତଶିଳ୍ପ ଥିଲେ ତାହାର ଏକ ତାଲିକା କର ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଦୁଇଟି ତୈଳବାଜର ନାମ ଲେଖ ।

୨. ଦୁଇଟି ଡାଲି ଜାତୀୟ ଫସଲର ନାମ ଲେଖ ।

୩. ଝୋଟ କି ପ୍ରକାର ଫସଲ ?

୪. ଟାଟି ଅର୍ଥକରୀ ଫସଲର ନାମ ଲେଖ ।

୫. ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର ଫସଲ ଅଧିକ ଆମଳ ହେଲେ ତାହା ଆମର ଓ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନତିରେ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ?

୬. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଖାଲିଘର ପୂରଣ କର ।

ସ୍ଥାନର ନାମ	କି କି କଳକାରଖାନା ଅଛି
ରାଉରକେଲା	ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା
ବରଗଡ଼	
	ସାର କାରଖାନା
ଅନୁଗୁଳ	
	ସିମେଣ୍ଟ କାରଖାନା
ସୁନାବେଡା	
	କାଗଜ କଳ
	ଚିନି କଳ

୨. ଆମ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ କଳକାରଖାନା ତଳ କୋଠାରେ ଲେଖ । (ଉଦାହରଣ ଦେଖ)

କଳକାରଖାନା	ସ୍ଥାନ	ଜିଲା
୧. ସାର କାରଖାନା	ପାରାଦ୍ୱୀପ	ଜ

୩. ବାବୁରେ ଥିବା ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ହସ୍ତଶିଳ୍ପର ନାମ	ସ୍ଥାନର ନାମ
ଚାନ୍ଦୁଆ	ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ପିପିଲି
ପଥର ବାସନ	
ତାରକସି କାମ	
କଂସାବାସନ	

୪. ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଅନେକ ଲୌହଶିଳ୍ପ କାହିଁକି ଗଢ଼ି ଉଠିଛି ?

୫. ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଅଧିକ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲେ ତାହା ଆମକୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ?

(ଚ) ଆମ ରାଜ୍ୟର କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଂପ୍ରଦାୟର ଅଧିବାସୀ

ସାଧାରଣତଃ ଆମ ରାଜ୍ୟର ମାଳ ଓ ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଦିମ ଅଧିବାସୀମାନେ ବାସ କରନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କନ୍ଧ, କୋହ୍ଲ, କୁଇ, ସାନ୍ତାଲ, ସଉରା, ପରଜା ଆଦି ପ୍ରଧାନ । ସେହି ଅଧିବାସୀମାନେ ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରୁ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ବସବାସ କରି ଆସୁଛନ୍ତି ।

କନ୍ଧମାନେ କୋରାପୁଟ, କଳାହାଣ୍ଡି, ବଲାଙ୍ଗୀର, କନ୍ଧମାଳ ଓ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ବେଶୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ବାସ କରିଥାନ୍ତି ।

ସାନ୍ତାଲମାନେ ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଓ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ।

କୋହ୍ଲମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଆମ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ବଲପୁର, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, କେନ୍ଦୁଝର ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ଥାଏ ।

ସଉରାମାନେ ରାୟଗଡ଼ା, ଗଜପତି ଓ ଶବରମାନେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବସବାସ କରିଥାନ୍ତି ।

କନ୍ଧମାନେ ଧାନ, ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ମକା ଗୁଣ୍ଠ କରିଥାଆନ୍ତି । ସାନ୍ଥାଳମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଧାନ, ବାଜରା, ମକା ପ୍ରଭୃତି ଗୁଣ୍ଠ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାନ୍ତି । କୋହ୍ଲୁମାନେ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫଳମୂଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ଓ ଗୁଣ୍ଠବାସ କରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତି । ଗୁଣ୍ଠବାସ ହେଉଛି ପରଦା, ଗଦବା ଓ ସଉରାମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ । ସାଧାରଣତଃ ଧାନ, ହଳଦା, ଅଦା ଓ ଡାଲି ଜାତୀୟ ଫସଲ ଏମାନେ ଗୁଣ୍ଠ କରନ୍ତି ।

ଏହି ସବୁ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ଘର ସାଧାରଣତଃ କାଠ, ବାଉଁଶ ଓ ମାଟିରେ ତିଆରି ହୋଇଥାଏ । ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କି ସେମାନେ ଘରର କାନ୍ଥକୁ ଚିତ୍ରିତ କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣି ପାଳିଥାନ୍ତି ଓ ପର୍ବପର୍ବାଣି ପାଳନ ସମୟରେ ନାଚଗୀତର ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ପିନ୍ଧୁଥିବା ପୋଷାକ, ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଗହଣା, ଯନ୍ତ୍ରପାତି, ହାଣ୍ଡି, ପାଣିପାତ୍ର, ଆଙ୍କୁଥିବା ଚିତ୍ର ଆଦିର ବିଶେଷତ୍ୱ ଅଛି । ଏସବୁ ସେମାନଙ୍କର କଳା ଓ ସଂସ୍କୃତିର ପରିଚୟ ଦିଏ ।

ଏବେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଚଳଣିରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲାଣି । ସେମାନେ ପାଠ ପଢ଼ି ଶିକ୍ଷିତ ହେଲେଣି ଓ ବିଭିନ୍ନ କର୍ମ ସଂସ୍ଥାରେ କାମ କଲେଣି । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଓ ରାଜ୍ୟସରକାର ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବହୁ ଯୋଜନା କରୁଛନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. କୋଠରୀରେ କେତେକ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ ନାମ ଦିଆଯାଇଅଛି । ସେମାନେ କେଉଁ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ବାସ କରନ୍ତି ଲେଖ ।

ଆଦିବାସୀଙ୍କ ନାମ	ବାସ କରୁଥିବା ଜିଲ୍ଲାର ନାମ
କନ୍ଧ	
କୋହ୍ଲୁ	
ସାନ୍ଥାଳ	
ସଉରା	

୨. ତୁମେ ଜାଣିଥିବା ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ତଳ ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ନିଜ ଖାତାରେ ଲେଖ ।

(କ) ପୋଷାକ

(ଖ) ଜୀବିକା

(ଗ) ଖାଦ୍ୟ

(ଘ) ପର୍ବପର୍ବାଣି

୩. ତୁମେ କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାକୁ ବୁଲିଗଲେ କେଉଁ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବ ?

୪. ତୁମ ସାଙ୍ଗ ଯଦି ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, କୋରାପୁଟ ଓ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାକୁ ବୁଲିଯିବ ତେବେ କେଉଁ କେଉଁ ସଂପ୍ରଦାୟର ଅଧିବାସୀଙ୍କୁ ଦେଖିପାରିବ ?

୫. ଆମେ ସମସ୍ତେ କାହିଁକି ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ?

୬. ଏମାନେ କି କି ପ୍ରକାରର ଉଷବାସ କରିଥାନ୍ତି ?

କନ୍ଧ -

ସାନ୍ତାଳ -

କୋହ୍ଲ -

ସଉରା -